PostNL
Port betaald
Port payé
Pays-Bas

Vogelexpresse

Orgaan van de Speciaalclub van
Insecten- en Vruchtenetende vogels

Jaargang 2014 - nr 6

Afzender: Vogelexpresse - Van Beethovenlaan 213 - 3144 AE Maassluis - Nederland

OROPHARMA
PREMIUM HEALTH LINE

Een optimale conditie en goede kweekresultaten

OROPHARMA

Wetenschap in dienst van uw vogels

www.oropharma.com
Kapellestraat 70, 9800 Deinze

VERSELE-LAGA
YOUR BEST CHOICE

www.versele-laga.com

INHOUDSOPGAVE

223 Bestuurstafel
225 DNA is IT
229 Roodkeelsialia
233 Rubriek vraag en aanbod
234 Witte kwikstaart
243 Foto's clubshow 2014
245 Wasmotten kweken
251 Vraagbaak
252 Gemelde eigen fok '14
255 Gemelde Eerste eigen fok '14
257 Zevenkleurige tangara
263 Zilveroor gaailijster
264 Colofon

Clubshow 2014

Foto

Herodion Luas

Adverteerders

224 Groot Assurantiën
228 Geldof & Zn
232 De Bosruiter
232 Gendika BV
235 Animal Trading Company
238 De Imme
241 Witte Molen
244 Kreca
247 Van Tendeloo Eric
248 Aves
253 Fa. E.C.S.
253 Avian
257 Volierebouw Nederland
258 Breedmax
261 Pb Aluminium Eurokooi
262 Jani Cage
Orlux Versele-Laga omslag

OVERNAME EN VERANTWOORDELIJKHEID

© Het overnemen van artikelen en/of foto's of gedeelten daarvan is zonder schriftelijke toestemming verboden. De auteurs en adverteerders blijven verantwoordelijk voor de inhoud van hun artikelen. Door publicatie neemt de speciaalclub geen enkele verantwoordelijkheid op zich. Foto omslag Jaco Kouwen

Inschrijving Kamer van Koophandel nummer 40345173

VOGELEXPRESSE

43 ste Jaargang Nr. 6

Tweemaandelijkse uitgave van de

Speciaalclub Insecten- en Vruchtenetende Vogels

Aangesloten bij
de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers

Kijk voor meer informatie op onze website:

www.vogelspeciaalclub.nl

Na de fantastische clubshow 2014 als afsluiting en hoogtepunt van het jaar wil het bestuur uw aandacht vragen voor het volgende:

(1) het tekort aan kopij voor onze Vogelexpresse en

(2) de bemensing van de bestuurs-functies.

Terugblik

Met dank aan alle inzenders en medewerkers is de clubshow weer het hoogtepunt geworden van ons verenigingsjaar. Met rond de 925 bezoekers waarvan velen vol lof over de show, een topper!

Dank aan de liefhebbers voor de inbreng van de vogels, dank voor de geweldige aankleding verzorgd door de medewerkers clubshow met ondersteuning van bestuursleden. Dank aan alle standhouders voor hun deelname aan het showweekend, aan de adverteerders en aan fam. Smetsers voor hun gastvrijheid.

Ad 1.

U herinnert zich wellicht de diverse Vogelexpressen met een oproep voor kopij. Wat binnen komt is de bekende druppel op een gloeiende plaat. We kunnen in 2015 nog 2 Vogelexpressen samenstellen, m.a.w. het insturen van artikelen (kopij) blijft dringend gewenst!

Ad 2.

Kees treedt o.a. om gezondheidsredenen terug en Pierre is aftredend en niet meer herkiesbaar.

Na het overlijden van Ger en Werner, en met het vertrek van beide bestuursleden in het vooruitzicht kunnen wij u nu al 3 nieuwe kandidaatbestuurders aankondigen.

Kees en Pierre zijn bereid om de nieuwe bestuursleden over een periode te ondersteunen bij evt. vragen en/of probleempjes.

In Vogelexpresse 1-2015, nadat met de kandidaatbestuurders nogmaals is gesproken, kunnen we u nader informeren.

UPDATEN BESTANDSREGISTRATIE

Om vervuiling in de bestandsregistratie te voorkomen is het noodzakelijk om 1 keer per jaar uw bestand en/of wijzigingen door te geven aan dhr. René Adriaans - zie colofon.
Is eind april 2015 geen reactie van u binnengekomen dan wordt u uit de bestandsregistratie verwijderd.

ADRESWIJZIGING - WIJZIGING E-MAILADRES.

Zo spoedig mogelijk doorgeven aan de ledenadministratie:
Tel. +31(0)455444138, e-mail: p24heijenrath@gmail.com

INHOUDSOPGAVE VOGELEXPRESSE 2014 - jrg. 43

De inhoudsopgave kunt u downloaden van onze website. Op verzoek wordt deze ook toegezonden.
Tel. +31(0)455444138 of e-mail: p24heijenrath@gmail.com

Vogelverzekering

Verzeker uw vogels
tegen o.a. inbraak en brand.
Vanaf € 50,00 per jaar.
Zonder inboedelverzekering verplichting!
Vraag de brochure aan.
Ook voor onze Belgische leden.

Groot Assurantiën

Noord 80, Postbus 174
1740 AD Schagen
Telefoon: (0224) 29 60 00
Fax: (0224) 21 23 66

www.grootassurantiën.nl

VOGEL 2015

Vindt plaats in de Americahal te Apeldoorn van 8 t/m 11 januari.
Organisatie:
Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers

"De grootste vogelshow van Nederland"

Data en openingstijden:
Donderdag 8 januari van 11.00 tot 17.00 uur
Vrijdag 9 januari van 10.00 tot 17.00 uur
Zaterdag 10 januari van 10.00 tot 17.00 uur
Zondag 11 januari van 10.00 tot 16.00 uur

Tot slot wensen wij onze leden, adverteerders en relaties gezellige kerstdagen, een fijne jaarwisseling en een gezond 2015 toe.

DNA is IT

VOGELGESLACHTSBEPALING DOOR MIDDEL VAN DNA-ANALYSE Gendika BV

Anique Kappe en Ine van Kuijk

Zoals u als vogelliefhebber ongetwijfeld weet, is het geslacht van vele vogelsoorten niet te bepalen aan de hand van geslachtsgebonden uiterlijke kenmerken. Natuurlijk wilt u toch graag weten wat het geslacht van uw vogels is. Dit is niet alleen van belang bij het fokken van vogels maar ook voor de vroege diagnose van erfelijke geslachtsgebonden aandoeningen.
Tot voor kort kon het geslacht van vogels zonder uiterlijke geslachtskenmerken uitsluitend worden bepaald door middel van endosco-

pisch onderzoek. Deze techniek is echter niet zonder risico's voor de vogel. Gelukkig is er sinds enkele jaren een nieuwe, diervriendelijkere methode beschikbaar die gebruik maakt van het erfelijk materiaal (DNA) van de vogel.
Graag willen wij van Gendika BV (een laboratorium voor genetisch onderzoek aan dieren, planten en micro-organismen, gevestigd te Veendam in Nederland) u met dit artikel enige uitleg geven over de vogelgeslachtsbepaling door middel van DNA-analyse.

We zullen maar meteen beginnen met de ingewikkelde theorie achter deze techniek. We maken bij deze techniek gebruik van DNA. DNA, dat staat voor desoxyribonucleïnezuur, is de drager van de erfelijke informatie van alle levende wezens en dus ook van vogels. De lange ketens DNA in de cellen van de vogels liggen netjes geordend in de chromosomen, welke voorkomen in paren.
Eén paar chromosomen bepaalt het geslacht van de individuele vogel, dat zijn de zogenaamde geslachtschromosomen.
In vogels komen twee typen geslachtschromosomen voor, het W-chromosoom en het Z-chromosoom. De DNA-samenstelling van het W- en het Z-chromosoom is verschillend. Vrouwelijke vogels hebben de combinatie ZW en mannelijke vogels hebben de combinatie ZZ. De erfelijke informatie voor een vrouwelijke eigenschap (bijvoorbeeld het leggen van eieren) zal dus altijd liggen in het DNA op het W-chromosoom.

Van dit gegeven maken we gebruik bij de vogelgeslachtsbepaling. Een bepaald stukje DNA uit de erfelijke informatie op de geslachtschromosomen van de vogels wordt in de analyse vermenigvuldigd door middel van PCR (polymerase chain reaction). Met de PCR-techniek is het mogelijk om een minuscule, niet zichtbare hoeveelheid van een specifiek stukje DNA op te sporen en vervolgens te vermenigvuldigen tot een hoeveelheid die wel zichtbaar gemaakt kan worden. Het stukje geslachtschromosomaal-DNA dat bij een geslachtsbepaling wordt vermenigvuldigd heeft op het W-chromosoom een andere lengte dan op het Z-chromosoom. Dit lengteverschil kan worden gedetecteerd door de producten van de PCR-vermenigvuldiging op basis van hun lengte te scheiden. Dit gebeurt door middel van chromatografie op

geavanceerde, geautomatiseerde apparatuur. Dankzij deze combinatie van vermenigvuldiging en scheiding van de specifieke stukjes DNA is het mogelijk om de verschillen in samenstelling tussen het W- en het Z-chromosoom aan te tonen.

De mannelijke vogel heeft de combinatie ZZ en bezit dus twee keer het stukje DNA van het Z-chromosoom, beide van dezelfde lengte. De vrouwelijke vogel daarentegen, met de combinatie ZW, bezit zowel het stukje DNA van het Z-chromosoom als het stukje DNA van het W-chromosoom. Deze stukjes DNA hebben een verschillende lengte. Samengevat kan gezegd worden dat met deze methode in mannelijke vogels altijd één type DNA-fragment wordt gedetecteerd en in vrouwelijke vogels altijd twee typen DNA-fragmenten.
Tot zover de ingewikkelde theorie achter de DNA-methode.

Wat zijn nu de voordelen van deze methode voor u en uw vogels. Een belangrijk voordeel is dat met deze methode het geslacht van de vogel bepaald kan worden aan de hand van veren. Tussenkomst van een dierenarts is dus niet nodig. Dit verkleint de kans op "beschadiging" van de vogel want de vogel hoeft niet vervoerd en niet onder narcose gebracht te worden.
Een ander voordeel van deze methode is dat de geslachtsbepaling ook met hele jonge vogels kan worden uitgevoerd. Daarnaast is de methode geschikt voor vrijwel iedere vogelsoort. In ons laboratorium hebben we inmiddels ervaring met vele verschillende vogelsoorten waaronder zeer veel papegaai-achtigen.
Indien u geïnteresseerd bent in de geslachtsbepaling door middel van DNA-analyse, dan kunt u bij ons een gratis monsterpakket aanvragen. In dit pakket zit onder andere een folder met uitleg over de methode en de monstername. Daarnaast ontvangt u enkele zakjes waarin u de veren van uw vogels kunt verzamelen.

Het is wel van belang dat u uitgetrokken veren gebruikt voor de analyse en geen uitgevallen veren. In het laboratorium kunnen we namelijk het erfelijk materiaal van de vogel alleen verkrijgen uit de huidcellen of de restjes bloed die aan een uitgetrokken veer zijn blijven zitten. Daarnaast is het van belang dat u de schacht van de veer (dat is het stukje waarmee de veer in het lichaam van de vo- ▶

Vogel & Zaadhandel Geldof & Zn.

Eén van Nederlands grootste vogelspeciaalzaken

In en verkoop van **alle** soorten vogels aan particulieren, winkels en handelaren in binnen en buitenland.

140 volières met een totaal van ± 7000 vogels op voorraad.

(Voor levering van vogels graag een telefonische afspraak maken)

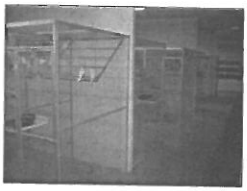

Verkoop van alle vogelbenodigdheden
Verkoop van topkwaliteit zaden
Braet, Beyers, Versele laga, en Victoria

Tevens verkoop van kleindiervoer, hondenvoer, paardenvoer, kippenvoer, schapenvoer, eendenvoer, fazantenvoer, enz.

Gegarandeerde Topkwaliteit!!!!

Prof. Keesomweg 10a, 5144NM Waalwijk N-Brabant (NL)
Tel. 0416-344641 / 06-26790571
Openingstijden: Dinsdag t/m Vrijdag 10.00 uur tot 18.00 uur
Zaterdag 10.00 u tot 17.00 u www.vogelhandelgeldof.nl

gel zit) niet met de handen aanraakt. Wanneer u dit wel doet bestaat de kans dat in het laboratorium een beetje erfelijk materiaal van uzelf bij het erfelijk materiaal van de vogel terechtkomt en dit kan de analyse ernstig verstoren.
Over het algemeen zijn voor één geslachtsbepaling ongeveer 5 veren nodig, dit kunnen borstveren zijn. De zakjes met de veren kunt u per post naar ons toesturen. Wij bepalen aan de hand van deze veren het geslacht van de vogels en u ontvangt vervolgens per vogel een certificaat met het resultaat van de geslachtsbepaling.

Als u na het lezen van dit artikel graag meer wilt weten over de geslachtsbepaling of eventueel geïnteresseerd bent in een monsterpakket dan kunt u contact met ons opnemen.
Gendika BV - Postbus 40 - 9640 AA Veendam - Nederland
Telefoon: +31598619343. Fax: +31598612194
E-mail: info@gendika.nl

Speciaal tarief voor onze leden (Groepstarief): per vogel € 16,00 incl. BTW. Opdrachtformulieren bestellen: Tel. +31(0)455444138 of mailen naar p24heijenrath@gmail.com

Fokverslag van de roodkeelsialia - *Sialia sialis*

Auteur en foto's Elly Geurtsen. Foto's op pag. 231

Aanschaf en huisvesting

In het najaar van 2013 kwamen we via een kennis in het bezit van een koppel roodkeelsialia's, een mooi klein blauw insectenetend vogeltje. Het koppel werd geplaatst in een hok van 2.00 x 1.40 en 2.00 m hoog met een nachthok van 0.60 x 0.40 m. De achterkant is begroeid met klimop en er staat een conifeer in, het dak is voorzien van golfplaten. Het koppel heeft de zachte winter dan ook zonder problemen doorgebracht. Het voer bestaat hoofdzakelijk uit meelwormen aangevuld met diepvries buffalo's, pinkies, wasmotten en een klein stukje tofu fijn gesneden; dit gaat door het universeelvoer vermengd met insectenpaté. Daarnaast zoek ik nog spinnetjes en kweken wij zelf fruit-

vliegjes. We hebben ook nog bosbessen en bramen aangeboden, maar deze werden niet gegeten.

Eerste legsel

De vogels broeden in een parkietenblok met een invlieggat van 9 cm. Dat blok werd half maart opgehangen met daarin wat nestmateriaal: sisal- en kokosvezel. Er was gelijk interesse voor het blok en dit werd dan ook herhaaldelijk door de pop bezocht.
Half mei ging de pop regelmatig het blok in met nestmateriaal in haar bek.
Op 3 mei werd het eerste ei gelegd, in totaal 3 eieren. Bij nestcontrole bleek dat er twee eieren bevrucht waren.
17 Mei waren er jonge vogels. Als voer werden witte meelwormen, pinkies, wasmotten, buffalo's, kleine krekels en spinnen aangeboden. Alleen de kleine krekels en de spinnen werden als voer naar de jongen gebracht met als resultaat na twee dagen dode jongen; ze voerden gewoon te weinig.

Tweede legsel

Op 2 juni werden er weer eieren gelegd. Ditmaal 4 stuks waarvan er 3 bevrucht waren. Op 20 juni waren er 3 jongen in het blok en werden deze veel beter gevoerd dan de eerste keer; nu werden er ook witte meelwormen gevoerd.
Alle drie werden ze correct geringd, maar 2 weken later gebeurde er toch iets vreemds. De man ging voor het invlieggat van het blok zitten en de pop kon de jongen niet meer voeren.
Wat nu, er moest een oplossing komen, dus de man er uitgevangen, probleem opgelost. Maar nee, de pop stopte ook met voeren. Dus wat nu, met de hand grootbrengen, maar hoe doe je dat?

Handopfok

Een goede kennis gebeld van dierenspeciaalzaak **Pro Dier** in **Alkmaar**. Deze man past handopfok vaker toe en zo werd het blok met de jonge vogels in een verwarmde kooi meegenomen naar Alkmaar. Daar bleek dat er een jong was waarvan de snavel scheef stond, dit zou dus nooit zelfstandig kunnen eten. Resultaat nog 2 jongen over.
Doordat de jongen in Alkmaar verbleven konden we zelf 8 dagen ►

Boven: Man roodkeelsialia voor het parkietenblok. 3 Jongen van 2e legsel.
Onder: Volwassen jong met midden rechts nog een inkijk in het blok.
Foto's Elly Geurtsen. Foto rechtsonder: Wikipedia.org

Vogelspeciaalzaak: De Bosruiter
Siervogels—kweekvogels—zangvogels
Vogelbenodigdheden, alle soorten losse zaden,
diverse speciale zaadmengelingen, levende
voedseldieren en diepvriesinsecten.
Door onze natuurlijke ligging zijn wij ook een
rust– en oplaadpunt voor wandelaars en fietsers.

Tot ziens bij Jack en Carla
Turfstraat 36, 4714 SG Sprundel
www.bosruitervogelspeciaalzaak.nl
Tel. 0165-382782 Mobiel: 06-53594006

DNA is IT

GESLACHTSBEPALING

uit veren, in ALLE vogelsoorten

Vriendelijk

Vliegensvlug

Vertrouwd

Al 15 jaar UW SPECIALIST voor vogelonderzoek

Bezoek onze website voor informatie en gratis monstermateriaal!

Tevens voor ziekte-analyses en verwantschapsonderzoek.

GENDIKA
LABORATORIUM VOOR
GENETISCH ONDERZOEK

Postbus 40
9640 AA
Veendam (NL)

Tel (+31) 0598-619343
Web www.gendika.com
Email info@gendika.com

naar Hoenderloo kamperen. Na de vakantie gingen we de jonge roodkeelsialia's ophalen, helaas heeft nog een jong het niet gered en hebben we nu een hele mooie jonge sialia in de volière vliegen.
Onze grote dank aan **Mart** van **Pro Dier**.

Hierna hebben ze wel weer eieren gelegd maar dat is niets geworden. Hopende dat de vogel goed door de rui heen komt gaan we met de nieuwe aanwinst naar Apeldoorn.

Redactie
Voor deze fok ontvangt u ons fokcertificaat "Eerste eigen fok"

RUBRIEK VRAAG EN AANBOD

Deze gratis rubriek in Vogelexpresse en op de website is alleen bestemd voor onze leden en niet voor handelaren / importeurs
1-0 = man, 0-1 = pop, 1-1 = paar, 0-0-1 = onbekend geslacht.

Te koop

> 1-0 Roodkuiftoerako – Tauraco erythrolophus met DNA en geringd 2014. Ruilen tegen groene toerako – Tauraco persa p. 1-0 kan ook.
René Adriaans, Duiven. Tel. 0645352072, e-mail: info@buulbuul.nl

Te koop gevraagd

> 1-0 Driekleurige glansspreeuw, overjarig van 2010 t/m '13.
E van der Wal, Wijhe. Tel. 0570-521038, e-mail: evert_J_wal@hotmail.com
> 1-0 Groene toerako – Tauraco persa persa, met DNA, liefst geringd.
René Adriaans. E-mail: reneadriaans@telfort.nl

Ruilen

> 0-1 Driekleurige glansspreeuw tegen 1-0 driekl. glansspreeuw (overjarig van 2012 of '13) Met DNA.
E van der Wal, Wijhe. Tel. 0570-521038, e-mail: evert_J_wal@hotmail.com

Witte kwikstaarten—*Motacilla alba*—kunnen balanceren

De mooiste 'buitenlandse' naam voor witte kwikstaart vind ik 'Ballerina bianca'. Italiaans. In het Duitse 'Bachstelze' klinkt iets van kabbelend, klaterend, kolkend en klokkend, dus stromend water.
Daar heb ik ze vaak gezien. De plaats waar witte kwikstaarten verblijven is waterrijk. Nu hebben wij in Nederland wel veel water maar voor ongedurige beekjes ('Bach' in het Duits) moeten we het toch meestal oostwaarts zoeken. In mijn volière deden witte kwikstaarten het in 2013 prima. Ook zonder kabbelend volièrebeekje. Wel iedere dag vers badwater. Liefst een paar maal per dag vers. Witte kwikstaarten zoeken graag in nat groen en dan in het zand. 'Pootje baden' resulteert in vuil badwater. Het lijkt dat ze nestmateriaal eerst onderdompelen voordat ze het in hun nest 'proppen'.

Tekst en foto's Huub Vervest, Etten-Leur . Foto's op pag. 242

Hebben wij de witte kwikstaart bij het geven van namen goed geobserveerd? De gangbare naam doet er aan denken dat alleen de staart 'kwikt', maar tijdens het snel lopen en voedsel zoeken beweegt het hele lichaam, inclusief het kopje. Met zijn verhoudingsgewijs lange staart en relatief hoge poten 'balanceert' onze 'witte kwik' op zitstokken. Hij zit liever op de grond. Misschien nog niet zo slecht bedacht die Italiaanse naam?

Behendige vliegers
De mij bekende kweker en mijn 'leverancier' van witte kwikstaarten hield zijn koppels het hele jaar door gepaard, dus man en pop bij elkaar, in beplante volières. Dat zijn volières inderdaad dicht beplant zijn bleek toen wij samen mijn toekomstig kweekkoppel uitvingen. Dat duurde vrij lang. Witte kwikstaarten zijn behendige vliegers die, net als hazen, 'haken kunnen slaan'. Uiteindelijk ben ik huiswaarts gekeerd met een koppel gekweekte kwikstaarten van 2012.
Zie ik kwikstaarten op de polderwegen in mijn omgeving, dan valt mij altijd op dat ze voor mijn fiets uitvliegen en een paar meter ver-

der weer landen. Alsof ze niet bijster goed kunnen vliegen en helemaal niet schuw zijn. "Pak me maar als je kan, ik ben toch vlugger", lijken witte kwikstaarten te willen zeggen.

Groothandelaar in:
* papegaaien
* parkieten
* exotische vogels
* reptielen

De Hoogt 30 – 5175 AX LOON OP ZAND
Tel: 0416-365240 Fax: 0416-365241
www.animaltradingcompany.nl
E-mail: atc@bart.nl

Animal Trading Company

Begin met pech

Mijn pas verworven kwikstaarten, die ook als jong koppel bij elkaar zaten bij het adres waar ik ze ophaalde, plaatste ik eerst in een kale kweekbox om een beetje 'gevoel' te krijgen wat deze vogels eten. Erg gelukkig was ik daar niet mee. De vogels ook niet, maar het moest even. De kwikstaarten leken zich absoluut niet thuis te voelen in een volière zonder beplanting, zonder zoek- en verstopmogelijkheden. Reden om ze snel over te plaatsen naar mijn enige beplante volière van ongeveer 7 meter lang, 3 meter breed en op het hoogste punt 2,5 meter hoog. Daarvoor had ik ze ook aangeschaft.

Na korte tijd van gewenning leken de 'kwikken' zich hierin thuis te voelen. Hun schuwheid verdween, ofschoon ze wel steeds op afstand

van mij bleven, maar het fladderen was voorbij.
In deze 'groene volière' zaten op dat moment ook veldleeuweriken met enkele volwassen jongen, Boliviaanse bergkardinalen en Mozambiquesijzen.

Mijn veronderstelling, op basis van ervaringen van anderen, was dat witte kwikstaarten in de rustperiode van elkaar gescheiden moeten worden. Omdat ze op het adres waar ik ze kocht ook het hele jaar door bij elkaar zaten en ik totaal geen ervaring met dit soort vogels had, hield ik mijn nieuwe aanwinsten (vanaf november) ook bij elkaar.

Door de ligging van deze groene volière heb ik weinig zicht op de dagelijkse gang van zaken. Iedereen weet dat wanneer je de volière betreedt, de vogels zich anders gedragen dan wanneer je ze rustig en op afstand observeert. Ik heb nooit onenigheid tussen man en pop witte kwikstaart gezien. Toch vond ik na enkele weken de pop dood op het tegelpad in deze volière. De betreffende kweker kon mij echter nog wel aan een wat oudere en niet verwante pop helpen. Ook deze oude pop legde het loodje. Speelde de leeftijd van deze vogel een rol?
Via omzwervingen kon ik uiteindelijk mijn derde pop bemachtigen.
Op dat moment had ik ook nog eigen kweek veldleeuweriken van 2012 en om het voeren van de vogels eenvoudig te houden scheidde ik de witte kwikstaartman en nieuwe pop om ze in het voorjaar weer bij elkaar te zetten. Ik had enige vrees over mogelijk minder goede verstandhoudingen tussen witte kwikstaarten en Boliviaanse bergkardinaaltjes die nieuw in mijn bestand waren. De 'Bolivianen' bleven in de groene volière; de gescheiden kwikstaarten en op geslacht geselecteerde veldleeuweriken gingen in aparte vluchtjes.

Wat het elkaar verdragen van man en pop bij de witte kwikstaart betreft: voorjaar 2014 heb ik er extra op gelet.
De eerste witte kwikstaarten van het voorjaar, in de polders in mijn omgeving, bleken zonder uitzondering allemaal mannen te zijn. Dat kan er op wijzen dat de poppen later arriveren.
Definitief man en pop scheiden buiten het kweekseizoen?

Twijfels: man of pop?
Heel vroeg in 2013 had ik twijfels of ik wel een man en een pop van de witte kwikstaart had en niet twee mannen. Bij deze vogels is er in de winter en de zomer verschil tussen de intensiteit van de kleuren en de omvang van de zwarte en witte tekeningvelden. In het voorjaar komt de man op kleur, wordt het 'masker' zuiverder wit en de borst- en koptekening wordt dieper zwart. Een paar veertjes voor onderzoek naar Gendika in Veendam (NL) en enkele dagen later een mailtje: de 'twijfelaar', of beter gezegd mijn gebrek aan ervaring met deze vogels, blijkt toch een pop te zijn. Gendika bevestigde tevens mijn vermoeden van de andere kwikstaart: een man.
Tot april hebben de beide witte kwikstaarten gescheiden gezeten. Dan wordt het beter weer en zijn de (ook zwart-witte) Boliviaanse bergkardinalen naar een andere volière verhuisd. Ik wilde geen risico lopen.

Bladeren in voerbak
Eind mei 2013 trof ik dor bladmateriaal aan in de voerbakken van een van de twee voederhuisjes in deze beplante volière. Eerder was me al opgevallen dat veel dorre takjes, twijgjes en ander donker nestmateriaal in een van de oude zinken emmers die op de volièrebodem liggen, werd gesjouwd. Mijn koppel veldleeuweriken hield ik aanvankelijk als 'verdachten' van deze bouwactiviteiten. Maar... andere jaren maakten ze een kuiltje in de grond dat strak werd bekleed met bruine vezelmaterialen. In de voerbakken ging het veel meer om een slordige nestbouwer die grote hoeveelheden nestmateriaal zoals dor blad verstouwde.
De hoeveelheid dor, plantaardig materiaal in de voerbakken werd alsmaar groter. In plaats van alleen 's morgens de voerbakken schoonmaken om de vogels voer te kunnen geven, moest dat enkele dagen later een paar keer per dag gebeuren. Uiteindelijk verraadden de 'bouwers' zichzelf: witte kwikstaarten. Iets van takjes in de gladde zinken emmers op de grond om een kwikstaartennest een basis te geven, weerhield de witte kwikken er niet van grote hoeveelheden nestmateriaal in de voerbakken te blijven dragen. Deze overdekte voerbakken hangen op een hoogte van ongeveer 1,50 meter. Omdat dit duidelijk de eigen keus van mijn koppel witte kwikstaarten was heb ik een kapelletje met een groot formaat tralienest - eerder gebruikt

door appelvinken - op die plaats gehangen met wat kunstgroen er omheen. Zeer korte tijd wisten de witte kwikstaarten niet wat te doen om daarna met nog meer ijver allerhande materialen in het traliekorfje te dragen. Het begin van serieuze nestbouw!
Begin 2014 hadden mijn witte kwikstaarten toch weer de meeste belangstelling voor een nest op de grond. In een klein formaat zinken emmertje dat ooit opgemaakt met plantjes door een kennis geschonken werd, werd als eerste genesteld. In 2014 werd in een soortgelijk nestbakje genesteld en gelegd. Helaas verdwenen de vijf eieren na enkele dagen broeden.

Help uw resultaten op natuurlijke wijze naar een hoger niveau !

Producten van **'De Imme'** dragen bij aan een optimale voeding van uw vogels !

Levert o.a.; Sti-Ho-Dru® - stuifmeelkorrels – spirulina - propolis
vitamine A – C - E – K1- multivitamine - rusk

Voor meer info: **www.de-imme.nl**

'De Imme'

Kormelinkweg 2 a
7151 NM – Eibergen (NL)
Telefoon: 0545-475202
Fax: 0545-478250
E-mail: info@de-imme.nl

Eerst een puinhoop
Het nest van de witte kwikstaart in mijn volière had steeds als 'basis' enkele handen vol dor blad, dunne takjes en droge grashalmen. Daarin werd met bruine kokosvezel een 'vogelwaardig' binnennest gebouwd.

"Om iets moois te maken moet het eerst een puinhoop worden", hoor ik wel eens zeggen. Mijn kwikstaarten maakten in 2013 en '14 op een slordige basis een mooi afgewerkt nest.

Resultaten

De voornaamste reden voor mij om vogels te houden is kweken. Liefst Europese vogels. Volgens mij is kweken de enige weg om het uitsterven van de 'vogelhobby' enigszins tegen te gaan. Ik leg de nadruk op enigszins, want 'Den Haag' en 'Brussel' en de door ons gekozen politici hebben blijkbaar alleen ogen en oren voor de negatieve kanten van onze hobby. Het kweken staat bij mij op de eerste plaats. Dat is de reden dat ik mijn bestand Europese vogels combineer met voornamelijk Afrikaanse vogels uit genus Serinus. Die probeer ik tot voortplanten te brengen in de periode augustus-maart, als alles wat de naam 'Europees' draagt qua voortplantingsactiviteit in ruste is.

Terug naar de 'kwik'. Eind mei 2013 legde mijn witte kwikstaartpop zes eieren; alle bevrucht en uitgekomen. Begin augustus herhaalde zich dat 'spel'. Weer zes bevruchte eieren. Van de twaalf geboren jongen werden er negen zelfstandig. Ik ben daar natuurlijk zeer tevreden over. Deze negen jongen zijn goed door de eerste rui gekomen en hebben, veelal via via, de weg gevonden naar andere geïnteresseerden.

Groene volière

Mijn mening is dat de witte kwikstaart het best tot zijn recht komt in een begroeide volière met vooral bodembeplanting. Dat advies heb ik er steeds bij gegeven als er iemand om kwikstaarten kwam. De vogels zoeken graag op de grond, tussen planten en struiken naar insecten. Daarvoor 'verstop' ik levende meelwormen. Ontdooide insecten als pinkies en buffalowormen vinden ze, net als de andere volièrebewoners, op verschillende 'vaste' voederplaatsen in deze 'groene' volière. Strijd om insecten te bemachtigen probeer ik daarmee te voorkomen.

Voedseldieren altijd 'mét'

Net als friet door de meesten besteld wordt met mayonaise, zigeunersaus, pindasaus, ketchup of om het even welke saus, is voor mij het

geven van 'voedseldieren mét' gewoonte geworden.
Ik vind het belangrijk de levende of de ontdooide insecten te 'bepoederen' met een product als Gistocal, een droog vitaminen- en mineralenmengsel rijk aan calcium en fosfor. Dat is 'levend voer mét'. Calcium en fosfor zijn mineralen die vaak nauwelijks aanwezig zijn in voederinsecten als meelwormen, pinkies, buffalowormen en wasmotlarven. Slechte ontwikkeling van beenderen en gewrichten door 'insecten zonder calcium en fosfor' heb ik eerder eens vast moeten stellen bij mijn eerste nest rode kardinalen. Na het verrijken van de voederinsecten met genoemd preparaat, of soortgelijk, waren de problemen met misvorming en slechte groei voorbij.

Weet u waar witte kwikstaarten verzot op zijn?
Op vlinders, motten, libellen, sprinkhanen en waterjuffers. Die verslinden ze helemaal, inclusief vleugels en poten en zo komen ze in de natuur aan de noodzakelijke mineralen als calcium en fosfor.

Foto-onderschriften
Man witte kwikstaart
Vooral in het voortplantingsseizoen is er duidelijk verschil tussen man en pop; hier de man.
Witte pop
In de kweektijd is het 'gezicht' van de pop witte kwikstaart niet zo zuiver wit en groot als bij de man. Ook het zwart op borst en kop is minder uitgebreid en intensief.
Man op het nest
Af en toe nam man witte kwikstaart de plaats in van de broedende pop.
2e nest weer 6 eieren
Keurig nest, het tweede. Zes donker gekleurde en licht glanzende eieren. Bevrucht!
Kwikstaart in wording.
Op de ringdag – 5 à 6 dagen – is de staart van de kwikstaart al in ontwikkeling.
Jongen in donker nest
Dankzij de gele snavelomranding weten de oude kwikstaarten feilloos de snavels van hun jongen te vinden. Ook in een wat donker nest.

Witte Molen

Zachtvoeders, vogelkorrels, supplementen en bijproducten voor

Vruchten- en insectenetende vogels

Onder andere:
- Universeel
- Insectenmenu
- Vruchtenpaté
- Calcicare 40+

Kijk voor de verschillende verkooppunten en producten op onze website: www.wittemolen.nl

Heeft u vragen? Neem dan contact met ons op via info@wittemolen.nl

witte molen Since 1740

www.wittemolen.nl

Links man witte kwikstaart – rechts de pop.
Midden links: man op het nest. Midden rechts: 2e nest, weer 6 eieren.

Kwikstaart in wording.

Jongen in donker nest.

Foto's: Huub Vervest

CLUBSHOW 2014

Foto Dion Luas: Kleine plevier

Schama

Roodstaartminla

Grijze tok — *Foto's Roger v.d. Velden*

kreca

Al ruim dertig jaar oog voor kwaliteit

Wilt u uw vogels, vissen, amfibieën, reptielen en kleine huisdieren actief houden en hun leefomgeving zo dicht mogelijk doen lijken op de natuur? Dan raden wij u aan hen met levende, of diepvries insecten te voeden. Uit voorraad leveren wij 14 soorten insecten! o.a.:

Krekels	*Dola's*
Sprinkhanen	*Redrunners*
Buffalo's	*Fruitvliegen*
Wasmotten	*Krulvliegen*
Meelwormen	*Springstaarten*
Reuze meelwormen	*Regenwormen*

Wij zijn ook leverancier van TOP INSECT

Tevens leveren wij vitaminepreparaten voor de verzorging van uw vogel.

Voor meer informatie kunt u bellen 0341 - 55 77 69 of stuur een email naar: kreca@kreca.com.

U kunt bestellen via de webshop : www.kreca.com

Wasmotten kweken

Auteur en foto's: Rogier Groenestein. Foto's op pag. 254

De grote wasmot - *Galleria mellonella*
De anderhalve centimeter grote wasmot heeft een spanwijdte van 3 tot 4 centimeter. Deze wasmot leeft evenals de kleine wasmot (*Achroia grisella)* van bijenraten.
Gezonde bijenvolken kunnen de wasmot in bedwang houden waardoor hun raten weinig schade oplopen. Kleine, zieke en zwakke volken, alsook verlaten nesten vormen een ideale leefomgeving voor deze nachtvlinders.

Voor vogel- en terrariumliefhebbers zijn wasmotten een ideale voedingsbron. De larve van de wasmot is eiwitrijk en vet ten opzichte van andere voedselinsecten. De vlinder van de wasmot is minder voedingrijk en heeft een iets andere samenstelling. Beide dieren zijn geschikt om te voeren.

Het kweken van de grote wasmot
Grote wasmotten zijn goed te kweken mits je de juiste apparatuur en voeding hebt. Het is wel een kleine investering maar deze verdien je terug door de kweek van goedkope voedseldieren.

De warmtekast
Om te beginnen heb je een warmtekast nodig. Een kast waar je de temperatuur tussen de 25 à 30° Celsius kunt verwarmen. De ideale temperatuur is 28° Celsius. Deze kast moet beschikken over ventilatie en moet geheel donker zijn.
Wasmotlarven leven in honingraten waar het donker is. De wasmotvlinder is een nachtvlinder. Licht kan de productiviteit verminderen.
In de warmtekast moet een bak water staan voor de luchtvochtigheid. De ideale vochtigheidsgraad bedraagt 40 - 45 %; dit is afhankelijk van de temperatuur. Als je dit percentage niet behaalt, kun je de oppervlakte van het water vergroten zodat er meer vocht kan verdampen. Door een lap in je waterbak te monteren vergroot je ook de verdampingsoppervlakte. Een goedlopende kweek produceert zelf ook ►

warmte. Alleen in het begin zul je de warmte zelf moeten toevoegen; uiteindelijk zie je dat de warmtekast minder vaak aanslaat om op temperatuur te blijven.

De kweekbakjes

Zelf gebruik ik stapelbare bewaardozen van de Hema. Ze zijn niet alleen handig omdat ze stapelbaar zijn, ook hebben ze tussen het deksel en de doos een kier waar de wasmotvlinders hun eieren afzetten. De vrouwtjes hebben een legbuis die precies in die spleet kan komen.
In de natuur leggen de vrouwtjes ook hun eieren in naden en kieren zodat de bijen er niet bij kunnen komen. Heb je bakjes waar geen kier in zit, dan kun je door middel van een strookje papier tussen het deksel en de doos te monteren ook een kier creëren. Persoonlijk vind ik dit onhandig omdat je langer bezig bent met het oogsten van de eieren. Tevens zijn de Hema bakjes doorzichtig zodat je de kweek aan alle kanten in de gaten kunt houden.
Gebruik alleen hard plastic. Dit, omdat de larven overal doorheen eten. Zodra ze geen voedsel meer hebben gaan ze op zoek en eten ze zich een weg naar buiten. Een krekelbakje is daarom niet geschikt.
Ventilatie van de bakjes is ook belangrijk. De wasmotten genereren zelf ook warmte en scheiden vocht uit. Dit moet wel weg kunnen. Ik heb de bakjes aan de smalle kant geprepareerd met een ventilatierooster. Eerst heb ik met een houtboor twee gaten van 12 mm geboord en het tussenliggende deel weggesneden. Door een stanleymes te verwarmen met een gasbrander kun je het tussenliggende deel wegsnijden en wegsmelten. Als je dan een ruime opening hebt moet je deze weer afdekken met een roostertje. Ik heb hiervoor benzinegaas gebruikt. Hierdoor kun je goed ventileren en de wasmotlarven kunnen hier na een bepaalde afmeting niet meer uit ontsnappen. Net uitgekomen larven kunnen hier wel doorheen maar hebben buiten het bakje geen voedsel. Ze zullen dan vanzelf terug kruipen. Het benzinegaas lijm je op het bakje om een goed sluitend geheel te krijgen.
Ik heb verschillende lijmsoorten geprobeerd maar alleen warme lijm uit een lijmpistool blijkt te werken. Door rondom de opening een laagje lijm te spuiten en direct het gaas erop te drukken krijg je een dichte hechting. Zorg wel dat ondergrond en gaas vetvrij zijn. Het plastic schuur je een beetje op voor een betere hechting van de lijm.

De benodigde voedingsmiddelen
Een goede voeding is essentieel en kun je gemakkelijk zelf maken.
Alle producten zijn verkrijgbaar op internet en in de supermarkt.
Je hebt nodig:
900 ml glycerol
200 gr bijenwaskorrels (gerecycled)
900 gr honing
1200 gr tarwemeel of bloem
375 gr gist

Van Tendeloo Eric

* **Zaad-, insecten-, nectar- en vruchtenetende vogels**

* **Diverse soorten voeders en toebehoren.**

* **Sportieve prijzen.**

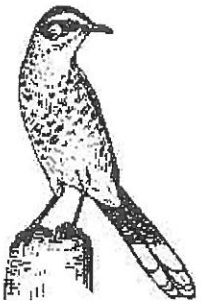

BOUWELSE STEENWEG 217 - 2560 NIJLEN - BELGIE
Openingstijden: Woensdag t/m Vrijdag 13.00 - 19.00 uur.
Zaterdag 9.00-12.00 en 13.00-18.00 uur.
Zondag 10.00-16.00 uur
Tel: 0032-3-4816697, Fax. 0032-3-4817814

Bij een grotere of kleinere hoeveelheid kun je dit omrekenen.
Omdat het best een klus is om het te maken, is deze hoeveelheid de ideale portie. Je kunt de cake invriezen.
Wijk niet te veel van dit recept af. Afwijkingen zijn merkbaar in de plakkerigheid en verwerkbaarheid van de cake. Degene die dit recept ooit heeft gemaakt heeft dit waarschijnlijk ook doorgehad.

Wat je verder nodig hebt
Een oude ruime pan, een stevige spatel van hout of plastic; niet van metaal want die wordt tijdens het roeren te warm. Gebruik een stevige spatel omdat het veel kracht kost om het mengsel te roeren.
Ik gebruik twee ovenschalen die ik bedek met bakpapier. Een cakeblik of zelfgemaakte constructie van karton werkt ook. Als je maar gebruik maakt van bakpapier of karton om je cake los te krijgen van de bodem.

Aves

New Products BV

~ Sinds 1976 ~

Ontdek de kwaliteit van Avesvoeders

Aves-Meelwormenvoer®
Aves-Insektenstrooipoeder®
Aves-Fruitmix®
Loristart® en Lorinectar®
Avesnectar® en Nectarkol®
Aves-Probiotics®

Andere Avesproducten zijn
Aves - Opfok en -Kracht, Handopfok,
Parki-opfok,Avesmix-25, Psittamix,
Aves-Stressmix
Aves-Universeel, Avescarn,
Aves-Phelsumavoer

Postbus 7 – 8100 AA Raalte – Tel.: 0572 348806
E-mail: info@avesproduct.nl – www.avesproduct.nl

Hoe maak je de voeding
Meng het meel/bloem met de gist en maak hier een klontvrije substantie van. Verwarm ondertussen de glycerol, bijenwas en honing tot een gladde vloeistof. Als de was bijna gesmolten is doe je het gas uit. Als dit mengsel te warm wordt ontstaan er klonten als je de bloem toevoegt. Zodra dit mengsel troebel wordt is het te heet geworden. Houd het goed in de gaten. Meng de meel/bloem en gistsubstantie

in één keer door deze vloeistof en roer dit goed door. Dit kost wel de nodige kracht. Meng het niet beetje voor beetje want ook hierdoor krijg je klonten. Als dit geheel gemengd is schep je het mengsel in de cakevormen. Voor bovengenoemde hoeveelheid heb je twee ovenschalen nodig. Pas op, want het mengsel is gloeiend heet! Voor de veiligheid kun je ook ovenhandschoenen aantrekken.
Laat het geheel afkoelen. Dit kan wel een halve dag duren. Nadat het afgekoeld is haal je de cake uit de vorm en snijd je deze in plakken van één tot anderhalve centimeter dik. Deze plakken vries je los van elkaar in, zodat je ze van elkaar af kunt halen. Als je de cake in zijn geheel invriest, is deze niet meer te snijden of af te breken.

De eerste opzet van de kweek
Koop een bakje wasmotten **met** voedingsbodem. Wasmotten zonder voedingsbodem hebben al enkele dagen niet gegeten en worden in de koelkast bewaard. Deze herstellen zich moeizaam en de productie voor de eerste kweek neemt hierdoor af.
Verdeel de wasmotten in 3 of 4 kweekbakjes. Je hoeft hier geen voeding aan toe te voegen, het is nu alleen noodzaak dat je volwassen vlinders krijgt. Zitten er veel kleine wasmotlarven in het gekochte bakje dan kan je wel voeding toevoegen om deze larven ook volwassen te laten worden. Plaats deze bakjes in je warmtekast.
Zodra je vlinders hebt plaats je wat losse bakjes met een stukje cake (4 x 4 cm) in de kast zodat deze kan ontdooien. De vlinders leggen na enkele dagen de eieren in de kier van het kweekbakje. Door het deksel op te lichten kun je de eieren oogsten. Soms kun je ze gewoon met je vingers pakken. Je kunt ze ook met een stanleymes lossteken. Leg de eieren op de voedingsbodem in de andere bakjes.

Als je elke dag oogst is twee à drie keer de oogst per nieuw opgezet bakje voldoende om 200 tot 300 wasmotten te kweken. Het duurt ongeveer een week voordat de eieren uitkomen en na een paar dagen kun je de kleine larven al zien lopen. Als je ziet dat de voeding op is voeg je weer nieuwe voeding toe. Oogst wanneer je de ideale maat wasmot hebt. Oogst verschillende maten als je jonge vogels hebt om voor elke afmeting een juiste wasmotlarve te hebben.
Loopt de productie van het kweekbakje terug omdat je al ruimschoots

geoogst hebt, dan kun je het restant van elkaar lostrekken en opvoeren aan je vogels. Ze kunnen dan zelf de verschillende achtergebleven larven uitzoeken. Het kweekbakje kun je weer gebruiken om een nieuwe kweek op te zetten.

Als het eenmaal loopt kun je een goede continuïteit waarborgen. Zorg dus wel voor voldoende kweekbakjes. Ik heb een kast waar ik ongeveer 40 kweekbakjes in kwijt kan. De oogst is ongeveer 10 kilo wasmotten per jaar.

Je zult wèl een bepaalde hoeveelheid wasmotten moeten laten poppen om weer vlinders te krijgen. Zoek alleen grote, snelgroeiende larven uit en laat deze poppen uitkomen. Je kunt hiervoor het beste weer 3 of 4 bakjes gebruiken. Neem een klein beetje voeding en selecteer ongeveer 25 grote larven. Stop deze in één bakje en laat deze uitkomen tot vlinders. Met drie of vier van deze bakjes heb je weer voldoende vlinders om voldoende eieren te oogsten. Als deze vlinders uitgelegd zijn kun je ze opvoeren aan je vogels of reptielen.

Tip voor een goede continuïteit
Gebruik een kweekbakje van je oude kweek en voer deze op aan je vogels. Gebruik dit bakje om een vlinderkweek te maken. Als deze vlinders beginnen te leggen voer je weer een oud kweekbakje op en hierin kun je direct weer een nieuwe kweek opstarten. Langzaamaan voer je alle oude kweken op en zet je zo weer nieuwe kweken neer.

Als je de oude kweekbakjes gebruikt om vlinders te kweken loop je het risico dat je ook de kleine wasmotvlinder kweekt. Dit is niet raadzaam omdat deze de grote wasmot beconcurreert en uiteindelijk kan overheersen. Vandaar dat je ook de grote snelgroeiende wasmotlarven moet laten poppen en hier geen kleintjes tussen moet laten. Met deze selectie zorg je er tevens voor dat je de productie verhoogt.

Het bewaren van de larven
Als je meer kweekt dan je opvoert kun je een voorraad aanleggen voor minder productieve tijden. Ik selecteer de grote larven en stop deze in een plastic bakje van de Chinees. Heb je deze bakjes niet, dan adviseer

ik je vaker naar de Chinees te gaan. Het zijn echt handige bakjes om te gebruiken. Lege boterkuipjes werken ook goed.
Ik vries mijn wasmotten rechtstreeks in. Ik gebruik wel een apart bakje om in te vriezen en als de larven bevroren zijn voeg ik ze aan de andere ingevroren larven toe. Dit doe ik om te voorkomen dat de ingevroren larven geregeld uit de vriezer gehaald worden en weer ontdooien. Over het algemeen werkt deze manier van conserveren goed.
Er is nog een andere manier van conserveren. Met deze manier heb ik zelf geen ervaring. Ik zal deze omschrijven zoals ik het heb gehoord van anderen.
Kook een pan met water. Dompel de wasmotten een korte tijd in het gekookte water. Laat ze daarna drogen op keukenpapier of theedoek en vries ze dan in. Deze manier heet ***blancheren***.

Tips:
Begin met de kweek van de wasmotten al in het najaar of de winter. In het broedseizoen gaan er zoveel larven doorheen dat je kweek al snel te klein is om aan de vraag te voldoen.
Je kunt er alvast feeling mee krijgen om een goede kweek op te zetten. Tijdens het broedseizoen kun je je aandacht beter aan de vogels besteden dan aan de kweek van wasmotten.

Vraag een imker oude bijenraten te bewaren. Dit scheelt in de kosten. Vries deze raten wel in want ze kunnen besmet zijn met de kleine wasmot. Deze overheerst ten opzichte van de grote wasmot en dat willen we niet.
Tot slot: Laat deze raten niet in een warme ruimte staan i.v.m. smelten.

VRAAGBAAK

In de komende weken krijgen de Vraagbaken de vraag gesteld of zij ook in 2015 onze leden met veel goede raad van dienst willen zijn. De leden die in 2014 als vraagbaak meegedraaid hebben blijken heel enthousiast te zijn over dit onderdeel van de bestandsregistratie en willen dit naar wij hopen met plezier voortzetten.

Het verschaffen van hulp bij de fok en het houden van vogels schept een heel positieve onderlinge band tot wederzijds plezier. Jammer dat van bepaalde vogelsoorten nog geen vraagbaken voorhanden zijn. Met andere woorden: misschien iets voor u om anderen af en toe te adviseren.

De volgende ACTIEVE VRAAGBAKEN functioneren nu: Amazilia kolibrie, amethistspreeuw, Aziatische/Europese spreeuw, baardvogel, blauwe ekster, brilvogel, buulbuul, diadeemtimalie, gaai, gaailijster, geelpoot suikervogel, goudkapfiskaal, ijsvogel, Japanse roodborst, lijster, muisvogel, nectarvogel, roodpoot suikervogel, schamalijster, suikervogel, tangara, tapuit, toerako, vruchtenduif, zwarte roodstaart, zwartkop buulbuul.

AANMELDEN ALS ADVISEUR VAN EEN SOORT KAN ALTIJD
Meerdere vraagbaken op een bepaald terrein is wenselijk.
Voor verdere informatie:
Coördinator bestandsregistratie/vraagbaken: René Adriaans
Tel. +31(0)645352072
E-mail René: admin@vogelspeciaalclub.nl
In Vogelexpresse 2015-1 publiceren we de nieuwe, bijgewerkte lijst.

EIGEN FOK 2014
Naast het "Eerste eigen fokcertificaat"willen we de liefhebbers eren die jaren achtereen met steeds dezelfde soort(en) succesvol fokken. Ook deze mensen, die als echte specialisten jaar in jaar uit jongen van eenzelfde soort op stok krijgen, verdienen om vermeld te worden.
Vandaar dat wij U vragen ALLE EIGEN FOK VAN 2014 te melden bij Pierre Heijenrath, zodat wij in de volgende Vogelexpresse deze lijst kunnen publiceren.
Aan u de keuze of u vermeld wilt worden met of zonder naam; in het laatste geval wordt vermeld "naam bij de redactie bekend".
Naast de eervolle vermelding in Vogelexpresse is deze rubriek tevens een belangrijke graadmeter van alle binnen de speciaalclub gefokte vogels.

EUROPESE
CULTUURVOGEL
SHOP | DE VOGELWINKEL
WWW.ECSHOPONLINE.NL | INFO@ECSHOPONLINE.NL
TOPKWALITEIT VOOR ALLE VOGELS!
VERLENGDE TORENSTRAAT 1B OSS
T. 0412 62 65 99 / 06 53 70 90 50
OPENINGSTIJDEN
MA-DI-VRIJ 13.00-19.00 UUR
DONDERDAG 13.00-20.00 UUR
ZATERDAG 10.00-17.00 UUR*
WOENSDAG GESLOTEN
ELKE 1E ZATERDAG VAN SEPTEMBER T/M APRIL STAAN WE OP DE VOGELMARKT IN BOSKOOP. WE ZIJN DAN GEOPEND VAN 15.00-17.00 UUR

www.avian.nl
Avian Bird Food Products heeft een reeks
complete en volwaardige voeding en
voedingssupplementen voor uw kostbare vogels.
If quality counts!
AVIAN
BIRD FOOD PRODUCTS

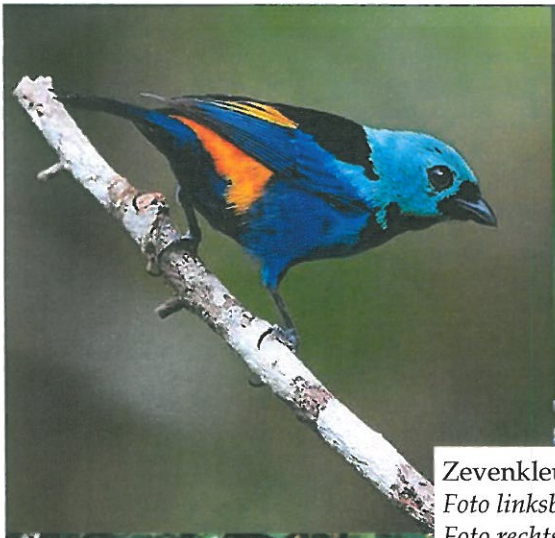

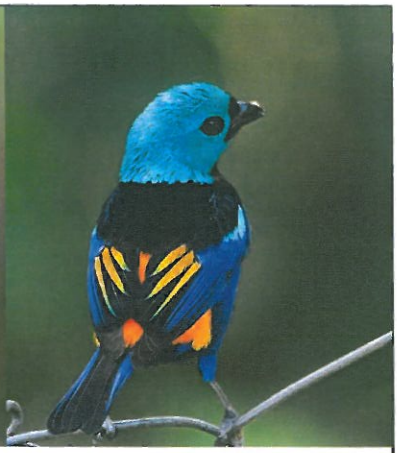

Zevenkleurige tangara
Foto linksboven: João Quental.
Foto rechtsboven: Luiz Damasceno.
Foto links vangkooi *Fábio Olmos.*
Foto onder Zilveroor gaailijster *Jo Penders.*

De grote wasmot—*Foto Wikipedia.*
Larven van de grote wasmot
—*Foto Rogier Groenestein.*

OVERZICHT VAN DE GEMELDE EERSTE EIGEN FOK 2014

Martin Lecoque	Zwarte roodborsttapuit	*Saxicola caprata*
Martin Lecoque	Natal roodborsttapuit	*Cossypha natalensis*
Martin Lecoque	Kaapse roodborsttapuit	*Cossypha caffra*
Martin Lecoque	Roodstuittapuit	*Oenanthe moesta*
Martin Lecoque	Siberische lijster	*Zoothera siberica*
Martin Lecoque	Roodstaartminla	*Minla ignotincta*
Martin Lecoque	Witgesterde blauwborst	*Luscinia svecica*
Martin Lecoque	Waterroodstaart	*Rhyacornis fuliginosus*
Martin Lecoque	Palmlijster	*Cichladusa guttata*
Harry Willems	Witte kwikstaart	*Motacilla alba*
Harry Willems	Kleine plevier	*Charadrius dubius*
Sjef v. d. Branden	Geelkeel- / blauwkroongaailijster	*Dryonastes courtoisi*
Sjef v. d. Branden	Chinese spotlijster	*Garrulax canorus*
Jorg v. d. Heuvel	Driekleurige glansspreeuw	*Lamprotornis superbus*
Jorg v.d. Heuvel	Grijsrug- of grijskaplijster	*Turdus hortulorum*
Elly Geurtsen	Roodkeelsialia	*Sialia sialis*
Elly Geurtsen	Mexicaanse of blauwkeelsialia	*Sialia mexicana*
Peter Joossen	Bruine maskergaailijster	*Garrulax cineraceus*
Peter Joossen	Grijze spotlijster	*Mimus gilvus*
Jos Cromsigt	Heuglin's roodborsttapuit	*Oenanthe heuglini*
Ben Kocken	Heuglin's roodborsttapuit	*Oenanthe heuglini*
Jan van Nunen	Baardmannetje	*Panurus biarmicus*
Achim Dreihan	Japanse nachtegaal	*Leiothrix lutea*

Paul v. d. Voort	Blauwkoptangara	*Tangara cyanicollis cyanopygia*
Sytse Andringa	Mandarijnspreeuw	*Sturnus sinensis*
Wim Eleveld	Vuurkruinbaardvogel	*Trachyphonus erythrocephalus*
Rick v. Groningen	Balispreeuw	*Leucopsar rothschildi*
Roel Timmermans	Roodkeelnachtegaal	*Luscinia calliope*
Jan-Bart Hertroys	Indische brilvogel	*Zosterops aurigaster*
Jo Penders	Borstelgaailijster	*Garrulax lineatus*
René Adriaans	Roodkuiftoerako	*Tauraco erythrolophus*
Frans v. Asten	Roodoorbuulbuul	*Pycnonotus jocosus*
Gerard Oliekan	Kastanjeruglijster	*Zoothera erythronota dohertyi*
Joop Lettinga	Witoorbuulbuul	*Pycnonotus leucogenys leucotis*
Leo de Vette	Roodoorbuulbuul	*Pycnonotus jocosus*
Chris Steijvers	Konijnuiltje	*Athene cunicularia*

Wij feliciteren alle liefhebbers met hun behaalde fokresultaat.
De inzenders clubshow en/of de mensen die een fokverslag geschreven hebben ontvangen op de Algemene Ledenvergadering 2015 een fraai Fokcertificaat. (Minimaal 1 van beide voorwaarden is verplicht – Huishoudelijk Reglement, art.30)

Vindt u uzelf niet op deze lijst terug, terwijl u dit jaar voor het eerst gefokt hebt? Een telefoontje naar +31(0)455444138 of
e-mail: redactie@vogelspeciaalclub.nl en u ontvangt van ons een Kennisgeving van een Fokresultaat. Hierop kunt u schriftelijk aan ons doorgeven hoe de fok tot stand is gekomen. Een artikel hierbij met wat foto's is altijd welkom.

Volierebouw
Nederland

Onze specialiteit is... Topkwaliteit!

Hermsen Volièrebouw Nederland
Wijk bij Duurstede
Nieuwe Tielseweg 57-22
4001 JT Tiel
Telefoon: +31 (0)344-752140
Fax: +31 (0)344-752141
Mobiel: +31 (0)643-111280
Website: www.volierebouw.com
E-mail: Info@volierebouw.com

Beste materiaalgebruik Door gebruik te maken van een geanodiseerd en uniek aluminium profiel is oxidatie, en dientengevolge een langzame vergiftiging van de vogels, onmogelijk

Schitterende afwerking Door nergens popnagels te gebruiken kunnen de vogels zich niet aan de popnagels of gaaspunten beschadigen. Ook, bij gebruik van polycarbonaatplaten, geen verkleuringen, barsten, algenvorming of stuk vriezen.

Duurzame afwerking Perfekte 45 graden hoekverbindingen zonder giftige plastic koppelstukken te gebruiken. Zelfs scharnieren, sloten en dergelijke zijn op zijn minst geanodiseerd

Kleuren Profielen zijn standaard geanodiseerd of RAL6009 groen, alle andere RAL-kleuren zijn op bestelling leverbaar

Gaas Wij gebruiken een Ara-bestendig stalen gaas, daarna verzinkt en vervolgens voorzien van een laag aluminium met desgewenst zelfs een zwarte poedercoating.

De Zevenkleurige tangara

door dr. Johan Ingels
Foto's João Quental en Luiz Damasceno. Foto's vangkooien van Fábio Olmos. Foto's op pag 254

Eén van de mooiste tangara's is wellicht de **Zevenkleurige tangara** (*Tangara fastuosa*), die in het Engels ook 'Seven-coloured Tanager' heet. Soms wordt deze tangara ook 'Veelkleurentangara' genoemd, maar eigenlijk klinkt 'Zevenkleurentangara' nog beter in het Nederlands. Een kleurbeschrijving van deze tangara is overbodig... De bijgevoegde foto's spreken voor zich! Het Latijnse woord *fastuosus* wordt vertaald als: prachtig, imposant, gewaagd, en deze bijvoeglijke naamwoorden passen uitstekend bij het prachtige verenkleed van deze tangara!

Beide geslachten van de Zevenkleurige tangara lijken erg op elkaar, maar toch is het wijfje een ietsje minder fel gekleurd dan het mannetje. Vooral de stuit zou bij het wijfje iets geler zijn, niet zo fel oranje gekleurd als bij het mannetje. Een probleem bij een geslachtsbepaling op basis van gele tot rode kleuren is echter dat de intensiteit en de kleur zelf afhankelijk zijn van de kleurstoffen die de vogels via het voedsel opnemen, zelfs in de vrije natuur.

Optimale kwaliteit in een nieuw kleedje!

BREEDMAX

Voor een goede conditie
en
een optimale
vruchtbaarheid
bij siervogels en duiven.

Info:
Dierenkliniek HULST
Tel.: 0114-314015
Fax: 0114-319562

www.dierenkliniekhulst.nl

In het wild

Het verspreidingsgebied van de Zevenkleurige tangara is beperkt tot een lange strook oerwoud van ongeveer 5.000 km² langs de kust van de Braziliaanse staten Rio Grande do Norte, Paraíbo, Pernambuco en Alagoas, in het uiterste noordoosten van Brazilië. Deze smalle strook *Mata Atlântica*, het vochtige oerwoud langs de Braziliaanse kust, vormt de uitgesproken biotoop van deze tangara, alhoewel hij ook wel voorkomt in stukken vochtig oerwoud in de droge *caatinga* verder

landinwaarts. Ze worden vooral aangetroffen, vaak samen met andere tangara's en insecten- en vruchtenetende vogels, in het oorspronkelijke oerwoud in de lager gelegen, vlakke gedeelten, en in de heuvelachtige delen van de genoemde Braziliaanse staten tot op een hoogte van zo'n 1.000 m.
Deze tangara heeft een voorkeur voor boomkruinen waarvan de takken begroeid zijn met epifytische bromelia's. Hij wordt meestal gezien aan de rand van het oerwoud. Maar ook meer en meer in struikgewas en bomen op braakliggende gronden en in boomgaarden en plantages in de buurt van resten oerwoud.
Zevenkleurige tangara's hebben een voorkeur voor de bessen van allerlei struiken en bomen van het geslacht *Miconia* (Melastomataceae). Verder zijn ze ook voortdurend op zoek naar insecten, vaak in opgekrulde droge bladeren die in het gebladerte zijn blijven hangen.
Het nest wordt gebouwd tussen bromelia's in een boomkruin, soms tot 15 m hoog. Het legsel bestaat waarschijnlijk uit 2 eieren, zoals bij andere tangara's uit het geslacht *Tangara*.
Uit kweekgevallen bij aviculturisten leerden we dat de broedduur ongeveer 14 dagen bedraagt; de jongen blijven dan nog eens zo'n 14 tot 16 dagen in het nest.
Bij het verlaten van het nest kunnen ze vaak nog niet zo erg goed vliegen.

Als volièrevogel

In de jaren '60 en '70 van de vorige eeuw was de Zevenkleurige tangara razend populair bij West-Europese aviculturisten. Sedert 1965 bestaat er echter een vangverbod in Brazilië en in 2007 werd in de Europese Unie een algemeen invoerverbod voor in het wild gevangen vogels van kracht, waardoor deze tangara uit onze volières verdwenen is.
De Zevenkleurige tangara werd vroeger regelmatig gekweekt. In 1972 bracht een koppel Zevenkleurige tangara's twee nestjes van telkens twee jongen groot in een overdekte en weelderig beplante binnentuin bij mijn vriend Guy Detry in Waver (België). Ze leefden er samen met een koppel Afrikaanse dwergijsvogeltjes (*Ceyx pictus*, African Pygmy-kingfisher, tropisch Afrika) en een koppel Wimpelstaartkolibries (*Trochilus polytmus*, Red-billed Streamertail, Jamaica).

Ook hybriden met verschillende andere *Tangara*-soorten waarmee de Zevenkleurige tangara niet samen voorkomt in de vrije natuur, werden door aviculturisten in volières gekweekt. Op de website avibase.bsc-eoc.org worden kruisingen vermeld tussen een Zevenkleurige tangara en een Azuurkoptangara (*Tangara cyanicollis*, Blue-necked Tanager), een Maskertangara (*Tangara nigrocincta*, Masked Tanager) en een Spikkeltangara (*Tangara guttata*, Speckled Tanager).

Uit een koppel tangara's bestaande uit een mannetje Zevenkleurige tangara en een wijfje Spikkeltangara, kweekte mevrouw Yvonne Claessens-Claes uit Hasselt (België), twee hybriden. De Spikkeltangara behoorde tot de ondersoort *Tangara guttata chrysophrys*. Deze ondersoort heet in het Engels, 'Yellow-browed Tanager' omwille van de opvallend gele wenkbrauwen. Het koppel tangara's was ondergebracht in een kamervolière van ongeveer 120 x 60 x 80 cm. In 1969 en 1970 werd telkens één jong van een nestje van twee jongen grootgebracht. De eerste dagen werden de jongen vooral gevoerd met meelwormen, miereneitjes en in de tuin gevangen spinnen. Beide hybriden zijn in mijn volières terechtgekomen. Eén ervan is later door de afdeling biologie van de Universiteit Gent geprepareerd als studiebalg. Deze unieke balg bevindt zich nu in de collectie balgen van de Western Foundation of Vertebrate Zoology in Camarillo (Californië, USA).

In het bekende Engelse tijdschrift *Avicultural Magazine* publiceerde ik in het nummer 4, jaargang 77 van juli-augustus 1971, een uitvoerig verslag over deze Zevenkleurige tangara x Spikkeltangara-hybriden, geïllustreerd met een zwart-witfoto. Beide hybriden leken met hun gespikkeld uiterlijk sprekend op een Spikkeltangara. Eén van beide, waarschijnlijk een mannetje aan zijn gedrag in de volière te zien, had wel een blauwachtige waas over zijn verenkleed, wat dan toch weer naar een Zevenkleurige tangara verwees.

Als kooivogel in Brazilië

De Zevenkleurige tangara is een ernstig bedreigde vogelsoort in Brazilië. Ze worden vooral bedreigd door de teloorgang van hun biotoop en door de vogelvangst.

Deze tangara's komen slechts voor in een zeer beperkt gebied van de

Mata Atlântica in het noordoosten van Brazilië. Er wordt geschat dat nu nog slechts 2% over is van dit oorspronkelijke Atlantische kust-oerwoud. En het grootste gedeelte daarvan is dan nog 'secundair' oerwoud. Het oorspronkelijke, 'primaire' oerwoud werd gerooid om vooral suikerrietplantages aan te leggen. Toen deze plantages nadien werden verlaten, raakten ze overgroeid door nieuw oerwoud, het zogenaamde 'secundaire' oerwoud.

Ook in Brazilië is deze prachtige tangara een zeer gewilde kooivogel. Brazilianen zijn en blijven verwoede vogelvangers, ondanks het feit dat het vangen van onder andere Zevenkleurige tangara's wettelijk verboden is! De tangara's worden zowel met netten als met vangkooien gevangen, waarbij een exemplaar in een klein kooitje als lokvogel wordt gebruikt (zie foto).
Deze tangara's zijn erg territoriaal; ze verdedigen graag hun territorium en, van zodra ze het geluid van een 'indringer' horen, komen ze erop af. Ervaren vogelvangers slagen er op die manier in om tot 30 Zevenkleurige tangara's per dag te vangen. De gevangen vogels worden veelal op elkaar gepakt in een kooi, gevoerd met wat fruit, meestal overrijpe bananen, en daarna op de lokale markt te koop aangeboden. Maar door onderlinge gevechten in de te kleine kooien, en door het besmeurd raken van het verenkleed met fruitresten, lopen de verliezen onder de pasgevangen Zevenkleurige tangara's hoog op.
In oktober 2000 zagen de Braziliaanse ornithologen Luís Fábio Silveira, Fábio Olmos, Sônia Aline Roda en Adrian Long, dat de vraagprijs op de markten 2,00 US dollars, of zo'n 1,50 euro per tangara bedroeg! Gelukkig hebben diezelfde ornithologen in de periode 1999-2001, de

Zevenkleurige tangara ook ontdekt op een paar nieuwe, minder bevolkte plaatsen in zijn verspreidingsgebied waar geen vogelvangers actief zijn.

Een uitgebreid verslag van hun bevindingen 'Notes on the Seven-coloured Tanager *Tangara fastuosa* in Northeast Brazil' is te vinden op de bladzijden 82 tot 88 in nummer 20 van 2003 van het Engelse tijdschrift *Cotinga*. Dit tijdschrift wordt uitgegeven door de Neotropical Bird Club, een club voor birdwatchers en ornithologen geïnteresseerd in Neotropische vogels.

Foto's vangkooien. Links: De lokvogel zit rechts onderaan en een Zevenkleurige tangara staat op het punt om gevangen te worden.
Rechts: Twee Brazilianen met hun vangkooi. De lokvogel rechts onderaan en twee Zevenkleurige tangara's lieten zich blijkbaar vangen. Als lokaas werd in de linkse kooi een stukje banaan vastgemaakt en een kommetje met water (suikerwater?) neergezet.

Aluminium volières & kooien

Angelenweg 70—5349 TC Oss

+31 (0) 412 40 20 88
+31 (0) 619 87 02 87
info@janicage.com

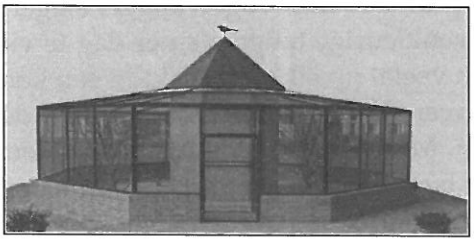

Openingstijden op afspraak.

Wij maken voor iedere relatie een volière op maat.
Wij verkopen ook vogels.

Geluk en pech met de zilveroor gaailijsters

- Garrulax melanostigma

Door Jo Penders. Foto auteur. Foto op pag. 254

Ik heb 3 koppels ingeruild voor de zilveroor gaailijsters omdat al mijn hokken vol zaten. Waar moest ik anders met eventuele jongen heen? Deze ruil vond plaats op 12 juli. Ze gingen gelijk naar een binnenhok om aan het voer te wennen. Na een week of 2 zijn ze naar de buitenvolière verhuisd. Daar zaten eerst de masker gaailijsters in; zij hadden al 5 jongen grootgebracht en gezien de leeftijd—uit 2007 - konden die wel wat rust gebruiken.

De zilveroor gaailijsters deden het prima in de buitenvolière, 's morgens en 's avonds kon je de man horen roepen. Op een dag, het was half augustus, zag ik dat de man op een plek de klimop in ging waar hij vervolgens alle dorre bladeren uit gooide. Op die plek heb ik een rieten mandje van rond 15 cm gehangen en enkele dagen later begonnen de zilveroor gaailijsters met nestbouw in dat mandje. Ik gaf ze kokosvezels maar die waren blijkbaar niet goed. Met grof gras ging het beter, ze maakten een prachtig nest en op 19 augustus werd het eerste ei gelegd, de dag erna het tweede.

Ik had van iemand gehoord dat ze 16 dagen broeden. Dus zouden ze juist op de laatste dag van onze vakantie uitkomen. Ze broedden goed, zowel de man als de pop.

Op onze laatste vakantiedag, tijdens onze terugreis, mailde onze dochter dat de vogels met voer naar het nest vlogen. Toen ik thuis kwam ben ik natuurlijk direct gaan kijken en tot mijn verbazing was er 1 jong en 3 eieren, ze had er dus 2 bijgelegd.

's Morgens op dag vier, lag het jong vreselijk stinkend dood op de grond; in het nest waren de onbevruchte eieren stuk gegaan en zo werd het jong bevuild.

Niet getreurd, twee weken later zat de pop alweer op 2 eitjes. 16 Dagen later kwam 1 jong uit maar ook dit leefde niet lang, want de man wilde niet van het nest. Voor dat je het weet is het jong dood.

Hierna vielen de vogels in de rui.

Zo zie je maar weer: het ene moment heb je geluk dat de vogels het vlug doen en zo heb je pech omdat het fout gaat.

Volgend jaar beter!

Erelid speciaalclub tevens drager speld van Bijzondere Waardering NBvV: G.M. Essenberg †

Colofon

Voorzitter / Penningmeester: Kees de Groot,
Tel: +31(0) 165785907. E-mail: hkdegroot@gmail.com

Secretaris Rick van Groningen, Maria Tesselschadelaan 107,
2135 RG Hoofddorp Tel: +31(0) 634200301.
E-mail: rickvgroningen@hotmail.com

Ledenadministratie / 2e Voorzitter / 2e Penningmeester:
Pierre Heijenrath, Julianastraat 24, 6351 GC Bocholtz.
Tel: +31(0) 455444138. E-mail: p24heijenrath@gmail.com
E-mail: lidmaatschap@vogelspeciaalclub.nl

2e Secretaris / Commissaris: vacant

Commissaris Henk Wareman, Kallenkote 53, 8345 HE Kallenkote.
Tel: +31(0)521520224. E-mail: hw.wareman@taman-indonesia.nl

Contactpersoon gespreksgroep Noord: Alex Mulder, Tel: +31(0) 620428873
E-mail: alex.mulder@live.nl
Coördinator bestandsregistratie/vraagbaken: René Adriaans. Tel: +31(0) 645352072
E-mail: admin@vogelspeciaalclub.nl
Onderhoud website: René Adriaans. Tel: +31(0) 645352072
E-mail: admin@vogelspeciaalclub.nl

REDACTIE VOGELEXPRESSE: **Hoofd- / eindredacteur:** Pierre Heijenrath
Redactieleden: Rick van Groningen, Henk Wareman.

Inzenden kopij vóór de 1e van de oneven maanden sturen naar:
Redactie Vogelexpresse, Julianastraat 24, 6351 GC Bocholtz of
redactie@vogelspeciaalclub.nl.

CONTRIBUTIE:
Nederlandse leden betalen € 20,- d.m.v. een overschrijving/acceptgirokaart.
Met betaling bij internetbankieren gelieve de verkorte naam te gebruiken:
SPEC INSECT/VRUCHT ETENDE VOGELS
Buitenlandse leden maken 25,- € over via een internationale overschrijvingskaart onder vermelding van: IBAN: NL59INGB0002625815 - BIC: INGBNL2A
t. n. v. SPEC INSECT/VRUCHT ETENDE VOGELS
Dit onder vermelding van uw naam en adres. En contributie 2015.
Aspirantleden tot de leeftijd van 16 jaar betalen € 10,-. Zij nemen deel aan de activiteiten, maar hebben geen stemrecht. Zij ontvangen geen Vogelexpresse indien een Ouder/Verzorger al lid is.
Nieuwe leden: In- en uitschrijvingen via de ledenadministratie. Na betaling bent u pas lid. **Gironummer NL59INGB0002625815 t. n. v.** SPEC INSECT/VRUCHT ETENDE VOGELS De eerder verschenen afleveringen van de Vogelexpresse van het lopende jaar worden nagezonden.

orlux

Wereldwijd gebruikt door kampioenen!

Volledig voeder voor insectenetende vogels en kleine steltlopers

- **zeer rijk aan gedroogde insecten (min. 50%)**
- **zeer hoog gehalte aan dierlijke eiwitten. Daarom zeer geschikt als bijvoeding voor zaadetende inlandse en tropische vogels.**

Contacteer ons voor meer productinformatie of bezoek onze website.

VERSELE-LAGA
YOUR BEST CHOICE

www.versele-laga.com

NutriBird

Voor grote vruchtenetende vogels

De geëxtrudeerde pellets NutriBird T16 & T20 bevatten alle noodzakelijke aminozuren, vitaminen, mineralen en sporenelementen om grote vruchtenetende vogels, zoals **toekans, toerako's, gaaien, eksters en fruitduiven** in **uitstekende conditie** te houden.

Doordat NutriBird T16 & T20 **extra veel vruchten** bevat, hebben de pellets een **heerlijke smaak en aroma**. De mooie ronde vorm doet de vogels aan bessen denken, waardoor NutriBird T16 & T20 **heel gemakkelijk opgenomen** wordt.

Bovendien zorgt de extrusie voor een **zeer goede verteerbaarheid**, en zodoende ook voor minder uitwerpselen. De grondstoffen voor NutriBird T16 & T20 worden zorgvuldig uitgekozen, zodat een **zeer laag ijzergehalte** (max. 85 ppm) gegarandeerd kan worden.

VERSELE-LAGA
YOUR BEST CHOICE

www.versele-laga.com